

VII НАЦІОНАЛЬНИЙ КОНГРЕС З БІОЕТИКИ

**30 вересня - 2 жовтня 2019
КИЇВ, УКРАЇНА**

**Національна Академія наук України
Національна академія медичних наук України
Міністерство охорони здоров'я України**

VII НАЦІОНАЛЬНИЙ КОНГРЕС З БІОЕТИКИ

**30 вересня – 2 жовтня 2019
Київ, Україна**

Київ 2019

«Найпоширенішими проблемами, що зустрічаються у дітей після ЗІВ [запліднення *in vitro*] та інших методів ДРТ, є потреба у реанімаційних заходах та ШВЛ [штучній вентиляції легень], важкі ураження центральної нервової системи, анемія, тривала гіпербілірубінемія та вроджені вади розвитку» [2, с. 113]. Згідно з даними російських науковців близько 12% дітей, народжених за допомогою ДРТ, з дитинства стають інвалідами. Найчастіше у цих малолітніх осіб спостерігалися хвороби центральної нервової системи, органів кровообігу та кістково-м'язової системи. Також у цих дітей (навіть після досягнення ними 7-ми річного віку) в 5 раз частіше ніж у популяції спостерігалися дефекти мовлення, нерідко зустрічаються відхилення психомоторного розвитку [3, с.236]. Усе вище перелічене свідчить не на користь ДРТ. Для вирішення проблеми безпліддя сьогодні, з огляду на персоналістичну модель біоетики, доцільніше вдаватися до НапПроТехнологій. Останні, на відміну від більшості методів штучного запліднення (виключенням є гомологічна штучна інсемінація), не викликають жодних етичних застережень та є досить ефективними.

Підсумовуючи усе вище згадане, слід сказати, що однією із найгостріших демографічних проблем сьогодення є безпліддя. Її нині намагаються вирішити, вдаючись до ДРТ. Однак народження за допомогою таких технологій має ряд недоліків: можливі багоплідні вагітності, передчасні пологи, гіпотрофія, ураження центральної нервової та кістково-м'язової систем у дітей та ін. Окрім того, більшість самих технік ДРТ викликають ряд етичних застережень.

Література

1. Думанська В.П. Внесок новітніх репродуктивних технологій у народжуваність в Україні // Демографія та соціальна економіка. – 2018. – № 2 (33). – С. 82-93.
2. Клименко Т.М. та ін. Особливості здоров'я новонароджених, що народилися при застосуванні запліднення *in vitro* (огляд літератури) // Неонатологія, хірургія та перинатальна медицина. – Т. IV. – 2014. – № 2(12). – С.112-116.
3. Суманеева А.С. и др. Состояние здоровья детей дошкольного возраста, рожденных путем экстракорпорального оплодотворения // Смоленский медицинский альманах. – 2016. – №1. – С. 234-237.

ДО ПИТАННЯ ЕТИКО-ПРАВОВОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ КЛІНІЧНОГО ВИКОРИСТАННЯ БІОМАТЕРІАЛІВ ЕМБРІОФЕТАЛЬНОГО ПОХОДЖЕННЯ

Мартинюк Ю.І.

*Український католицький університет,
Львівський національний університет
імені Данила Галицького, Львів, Україна,
gmart@ucu.edu.ua*

Одним з найбільш ключових напрямків суспільно-правового розвитку сучасної України є актуальний процес розвитку біомедицини, яка, як і вся медична галузь, переживає безсумнівно важливий етап реформування та пошуку етико-правових рішень стосовно теперішніх викликів науково-технічного прогресу. Особливої уваги в біоетичному дискурсі заслуговує сфера трансплантології, зокрема клітинна та тканинна трансплантація з використанням матеріалів фетального походження. Особливо актуально ця тема звучить в контексті останнього оновлення чинного українського законодавства згаданої медичної галузі. В першу чергу це стосується Закону України «Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині», прийнятого в 2018 році.

Закон, який був прийнятий на зміну попередньому Закону «Про трансплантацію органів та інших анатомічних матеріалів людині», зберіг в статті 19 можливість отримувати фетальні матеріали з метою їх подальшої трансплантації, або виготовлення біоімплантів. Під фетальним матеріалом людини чинний Закон розуміє «анатомічні матеріали мертвого ембріона (плода) людини». Особливий інтерес до використання фетального матеріалу людини пов'язаний з результатами досліджень стовбурових ембріональних клітин, зокрема їх біологічної здатності не лише самовідтворюватись, але й диференціюватись в будь-які інші специфічні клітини органів і тканин людського організму. Саме ця здатність, на думку різних науковців,

відкриває перспективу лікування важких, невиліковних чи смертельних хвороб.

Однак, попри ряд біомедичних проблем, пов'язаних з особливістю отримання, культивування та застосування ембріонального анатомічного матеріалу, ця медична галузь породжує особливі питання етико-правового характеру. Головна етична проблема полягає в правосильності чи моральній допустимості працювати з фетальним матеріалом, зокрема в способі їх отримання. На жаль чинне законодавство в цій сфері не сприяє, але радше ускладнює ситуацію шляхом виникнення нових правових колізій. Згідно Закону, фетальні матеріали для трансплантації чи виготовлення біоімплантів отримуються в закладах, що проводять штучні аборти. Однак, в ст. 2 йдеться про те, що дія Закону не поширюється на «виготовлення біоімплантів». Про отримання анатомічного матеріалу з надлишкових ембріонів, запліднених *in vitro*, Закон взагалі не згадує, фактично не забороняючи таку можливість. Надання фетальних матеріалів за логікою Закону не є донорством (ст. 14 ч. 10) та не передбачає зокрема можливість безоплатної медичної допомоги в разі виникнення хвороб чи ускладнення здоров'я. Таким чином, можливість використання фетальних біоматеріалів відсилає до біоетичних аспектів абортів та правового статусу-режиму людського ембріона (плода).

БИОЭТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ МЕДИЦИНСКОГО ТУРИЗМА В СФЕРЕ ВСПОМОГАТЕЛЬНЫХ РЕПРОДУКТИВНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ

*Петровская Е.Е., Жабинская А.Б.
ЦВР «Эмбрио», Минск, Республика Беларусь,
elenaembryo@gmail.com*

В современном мире вспомогательные репродуктивные технологии (ВРТ) являются достаточно молодой и быстро развивающейся технологией. Появление ВРТ сразу же повлекло за собой множество

этических вопросов, которые требовали разрешения и на законодательном уровне. В зависимости от взглядов и традиций разные страны по-разному интерпретируют одни и те же понятия, поэтому и законодательство различно. Это является одной из причин широко развитого в современном мире медицинского туризма: граждане одного государства пользуются медицинскими услугами другого. Применительно к ВРТ это вызывает ряд конфликтов в этической сфере и может вызвать негативные последствия для пациентов. Так, в некоторых странах услугами центров ВРТ не могут пользоваться одинокие женщины, женщины постклимактерического периода, однополые пары, запрещено проведение посмертной инсеминации, селекция пола ребенка и др. Граждане этих стран, проведя процедуру ЭКО в государстве, где этому не препятствует законодательство, возвращаются домой и сталкиваются с этическими, юридическими и медицинскими проблемами. Одной из сложнейших в биоэтическом отношении технологий ВРТ является суррогатное материнство. Так, в последнее время с юридическими проблемами регистрации детей от суррогатных матерей сталкиваются супружеские пары Франции, Италии, Испании, где подобная технология запрещена. Негативную реакцию вызывают примеры, когда матери в постклимактерическом периоде, воспользовавшись в другой стране услугами ВРТ, после беременности и родов испытывали серьезные проблемы со здоровьем и не могли полноценно выполнять свои родительские обязанности, что ложилось на плечи родственников или государства.

Законодательство страны отражает традиции и этические ценности населения, и нарушение их ведет к негативному отношению со стороны, и автоматически проецируется на ребенка, что может впоследствии быть причиной психологических травм. С другой стороны персонал клиник оказывается в ситуации, где вынуж-

БИОЭТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ МЕДИЦИНСКОГО ТУРИЗМА В СФЕРЕ ВСПОМОГАТЕЛЬНЫХ РЕПРОДУКТИВНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ <i>Петровская Е.Е., Жабинская А.Б., Минск, Республика Беларусь</i>	63
МЕДИЧНІ, ЕТИЧНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ ГЕННОЇ ТЕРАПІЇ <i>Ковальова О.М., Харків, Україна</i>	64
БІОЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ РЕДАГУВАННЯ ГЕНОМУ ЛЮДИНИ <i>Садовниченко Ю.О., Пастухова Н.Л. Харків,, Київ, Україна</i>	65
ДЕЯКІ АСПЕКТИ БІОЕТИКИ В РАКУРСІ МІКРОБІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ПРИ ТРАНСПЛАНТАЦІЇ СТОВБУРОВИХ ГЕМОПОЕТИЧНИХ КЛІТИН <i>Тарасюк О.О., Тушницький О.М., Новак В.Л., Львів, Україна</i>	65
ЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ТРАНСПЛАНТОЛОГІЇ <i>Питецька Н.І., Павлюк К.Ю., Харків, Україна</i>	66
ЭТИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ СОВРЕМЕННОЙ БИОМЕДИЦИНЫ (ТРАНСПЛАНТОЛОГИЯ, ИСКУССТВЕННОЕ ОПЛОДОТВОРЕНИЕ, ДНК-ДИАГНОСТИКА, ГЕННАЯ ТЕРАПИЯ) <i>Минаева И.В., Киев, Украина</i>	67
БІОЕТИЧНІ АСПЕКТИ РОБОТИ З ЖИВИМИ ДОНОРАМИ В ДІЯЛЬНОСТІ ЛОКАЛЬНИХ КІСТКОВИХ БАНКІВ <i>Голюк Є.Л., Магомедов О.М., Пшеничний Т.Є., Бондарев Г.Г., Київ, Україна</i>	69
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ТА ЕТИЧНІ АСПЕКТИ NESTs (new and emerging sciences and technologies)	
НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК СФЕРА ЕТИКИ ІННОВАЦІЙ ТА ЕТИКИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ <i>Гардашук Т.В., Київ, Україна</i>	70
ЕВОЛЮЦІЯ КОНЦЕПЦІЇ БІОБЕЗПЕКИ ПРИ ВПРОВАДЖЕННІ ТЕХНОЛОГІЙ ПОДВІЙНОГО ВИКОРИСТАННЯ <i>М'ясоєдов В.В., Ковальова О.М., Харків, Україна</i>	70
БІОТЕХНОЛОГІЇ ПОДВІЙНОГО ВИКОРИСТАННЯ: ЕТИЧНІ ПИТАННЯ <i>Амбросова Т.М., Ащеулова Т.В., Смирнова В.І., Харків, Україна</i>	71
ЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ NBIC-КОНВЕРГЕНТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ <i>Чащин М.О., Смалько П.Я., Павлюк Т.В., Київ, Україна</i>	72
THE ULTRA-MODERN PSYCHOTROPIC WEAPONS OF MASS DESTRUCTION <i>Yushchenko A.G., Kharkiv, Ukraine</i>	74